

УТВЪРЖДАВАМ:

ЗА ЗАМЕСТНИК-НАЧАЛНИК НА ВА „Г. С. РАКОВСКИ” ПО УЧЕБНАТА И
НАУЧНАТА ЧАСТ

ПОЛКОВНИК ДОЦ. Д-Р

Заличено на
основание
чл.4 от ЗЗЛД

ДИМИТЪР ТАШКОВ

_____._____.2016 г.

ПРОГРАМА

ЗА КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО ОПЕРАТИВНО ИЗКУСТВО С ОФИЦЕРИТЕ, КАНДИДАТИ ЗА СЛУШАТЕЛИ В СПЕЦИАЛНОСТ „СТРАТЕГИЧЕСКО РЪКОВОДСТВО НА ОТБРАНАТА И ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ” И ПРИРАВНЕНИТЕ Й В ЧУЖБИНА АКАДЕМИИ И КОЛЕЖИ

ЧАСТ I.

ОБЩИ УКАЗАНИЯ

1. Кандидатите за обучение полагат писмен и устен изпит по оперативно изкуство и изпит по физическа подготовка.
2. Писменият изпит по оперативно изкуство се провежда по всички теми от част II на настоящата програма. По лотарийен способ се изтегля една тема от намиращите се в залата кандидати. Времето за работа се определя от заповедта на началника на ВА „Г. С. Раковски” за организирането и провеждането на конкурсните изпити. Изпитът е анонимен и се провежда съгласно чл. 10 ал. 1 и ал.2 от Правилника за учебната дейност на ВА „Г. С. Раковски” и Процедура за организирането и провеждането на конкурсни изпити за прием на слушатели и студенти във ВА „Г. С. Раковски”.
3. Устният изпит по оперативно изкуство се провежда по всички теми от част III на настоящата програма. Изпитния билет се формира като всеки кандидат изтегля по един въпрос от раздел първи и раздел втори на темите за

провеждане на устния изпит. Изпитът се провежда съгласно Процедура за организирането и провеждането на конкурсни изпити за прием на слушатели и студенти във Военна академия „Г. С. Раковски“.

4. Изпитът по физическа подготовка се провежда съгласно упражненията и нормативите на “Единния армейски тест”. Упражненията се изпълняват в следната последователност: “Коремни преси за една минута”, “Лицеви опори за една минута”, “Совалка 10 x 10” и “Крос 1000 метра”. Изпитът е в един ден при температура на въздуха не по-висока от плюс 30 градуса по Целзий и не по-ниска от минус 5 градуса по Целзий, скоростта на вятъра не трябва да надвишава 5 метра в секунда. Оценката се формира като сбор от точки, получени от постигнатите резултати при всяко отделно упражнение (съгласно таблиците):

- Отличен – над 300 точки;
- Добър – от 251 до 300 точки;
- Удовлетворил – от 200 до 250 точки;
- Неудовлетворителен – под 200 точки или непокрыт норматив за 30

точки, независимо от събраните точки.

5. Общият състезателен бал на кандидатите се формира като сума от:

- Удвоената оценка от писмения изпит по оперативно изкуство;
- Оценката от устния изпит по оперативно изкуство;
- Оценката от изпита по физическа подготовка.

6. Кандидатите следва да се явят с документ за самоличност в Академията в 08.30 ч. в деня на изпита.

7. В деня на изпита всеки кандидат плаща такса за кандидатстване в размер, установен с постановление на Министерския съвет.

ЧАСТ II.

ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПИСМЕН ИЗПИТ ПО ОПЕРАТИВНО ИЗКУСТВО

1. Стратегическа концепция на НАТО:

- Основни задачи и принципи;

- Среда за сигурност;
  - Отбрана и възпиране;
  - Сигурност чрез управление на кризи.
2. Роля, мисии и задачи на въоръжените сили на Република България:
- Мисии;
  - Задачи, изпълнявани от въоръжените сили;
  - Нов отбранителен мениджмънт и бъдещи способности;
  - Командване и управление.
3. Форми за използване на въоръжените сили:
- Кампании;
  - Операции.
  - Ограничения при използване на военна сила
4. Видове операции:
- Класификация по оперативни способности;
  - Класификация по мисии;
  - Класификация по други признаци.
5. Място и роля на планирането на операции:
- Общ преглед и обхват на планирането;
  - Принципи на планиране на операции;
  - Стратегическо ръководство.
6. Планиране на операция:
- Процес на военна оценка;
  - Анализ на мисията;
  - Модел на операция;
  - Концепция за провеждане на операция;
  - Намерение на командира - аспекти на приложение;
  - разработване на „План за операция“.
7. Планиране на операции на стратегическо ниво:
- Индикация и предупреждение;

- Оценка на кризата;
  - Подготовка на варианти за отговор;
  - Планиране;
  - Изпълнение;
  - Преход.
8. Планиране на операции на оперативно ниво:
- Инициране на планирането;
  - Анализ на мисията;
  - Разработване на варианти за действие;
  - Анализ на вариантите за действие;
  - Сравняване на вариантите за действие;
  - Утвърждаване на вариант за действие;
  - Разработване на „Концепция за провеждане на операция“ и „План за операция“;
  - Оценка и преразглеждане на „Плана за операция“.

ЧАСТ III.

ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА УСТЕН ИЗПИТ ПО ОПЕРАТИВНО ИЗКУСТВО

Раздел I. Оперативно изкуство на видовете въоръжени сили

1. Състояние и перспективи за развитие на Сухопътните войски:
  - Роля, мисии и задачи на Сухопътните войски;
  - Организация и перспективи за развитие на Сухопътните войски.
2. Сухопътни операции:
  - Концепция за сухопътните операции;
  - Типове сухопътни операции;
  - Командване и управление на сухопътните сили;
  - Планиране и изпълнение на сухопътни операции;
  - Синхронизация на сухопътните операции.
3. Състояние и перспективи за развитие на Военновъздушните сили:

- Роля, мисии и задачи на Военновъздушните сили;
  - Организация и перспективи за развитие на Военновъздушните сили.
4. Основи на оперативното използване на Военновъздушните сили:
    - Доктринални схващания за използване на Военновъздушните сили;
    - Оперативни форми за използване на Военновъздушните сили.
  5. Състояние и перспективи за развитие на Военноморските сили:
    - Роля, мисии и задачи на Военноморските сили.
    - Организация и перспективи за развитие на Военноморските сили.
  6. Основи на оперативното използване на Военноморските сили:
    - Доктринални схващания за използването на Военноморските сили;
    - Оперативни форми за използване на Военноморските сили.
  7. Огнева поддръжка в операциите:
    - Основи на огневата поддръжка;
    - Система на огневата поддръжка;
    - Планиране и координиране на огневата поддръжка.
  8. Основи на специалните операции:
    - Общи положения;
    - Характеристика на специалните операции;
    - Задачи на силите за специални операции.
    - Планиране на специалните операции.

Раздел II. Осигуряване на операциите

1. Основи на оперативното разузнаване:
  - Същност, цел и задачи;
  - Изисквания към разузнаването;
  - Принципи на разузнаването;
  - Класификация на разузнаването.
2. Оперативно разузнаване:
  - Разузнавателен цикъл;

- Разузнавателен продукт;
  - Разузнавателен щаб.
3. Основи на комуникационно-информационната система (КИС) в операциите:
    - Роля и място на КИС в системата за командване и управление;
    - Цел, задачи и функции на КИС;
    - Принципи и изисквания за организиране на КИС.
  4. Планиране, използване и архитектурни аспекти на КИС.
    - Същност и процес на планиране на КИС;
    - Използване на КИС;
    - Основни архитектурни рамки.
  5. Инженерно осигуряване на операциите:
    - Концепция за съвместно инженерно осигуряване;
    - Принципи на командване и управление;
    - Планиране на съвместното инженерно осигуряване.
  6. Ядрена, химическа и биологична защита (ЯХБЗ) в операциите:
    - Същност, цел и принципи на ядрената, химическата и биологичната защита;
    - Компоненти на ядрената, химическата и биологичната защита.
  7. Логистично осигуряване на операциите:
    - Логистичното осигуряване на театъра при съюзни и коалиционни операции;
    - Логистичното осигуряване на съвместни операции;
  8. Многонационални логистична поддръжка в операции под егидата на НАТО:
    - Основни форми за многонационални логистична поддръжка;
    - Разкриване на съдържанието на формите за многонационална логистична поддръжка.

ЧАСТ IV

ЛИТЕРАТУРА

Задължителна литература

1. Стратегическа концепция за отбраната и сигурността на държавите - членки на Организацията на Северноатлантическия договор, Лисабон, 2010.
2. План за развитие на въоръжените сили до 2020 г. – ПМС № 382/30.12.2015 г.;
3. Национална отбранителна стратегия С., м. 04.2016.
4. Доктрина на Въоръжените сили – НП-01, С., 2012.
5. Доктрина за провеждане на операции – НП-3, С., 2012.
6. Доктрина за морски операции – НП-3.1, С., 2013.
7. Доктрина за сухопътни операции – НП-3.2, С., 2014.
8. Доктрина за въздушни операции – НП-3.3, С., 2014.
9. Концепция на силите за специални операции, С., 2012.
10. Тактическа доктрина на полевата артилерия. С., 2005.
11. Доктрина за военно инженерно осигуряване – НП -3.12, С.,2013.
12. Доктрина за логистиката – НП-4, С., 2012.
13. Доктрина за планиране на операции – НП-5, С., 2013.
14. Доктрина за КИС – НП-6, С., 2013
15. Allied Joint Doctrine AJP-01 (D).
16. Allied Joint Doctrine for the conduct of operations AJP-3 (B).
17. Allied Joint Doctrine AJP-3.1.
18. Allied Joint Doctrine AJP-3.2.
19. Allied Joint Doctrine for Air and Space Operations - AJP-3.3(A).
20. Allied Joint Doctrine for Counter-air Operations - AJP-3.3.1(B).
21. Allied Joint Doctrine for NBC Defence - AJP-3.8.
22. Allied Joint Doctrine - AJP-3.12.
23. Allied Joint Doctrine - AJP-4.

24. Allied Joint Doctrine - 4.5.
25. Allied Joint Doctrine - AJP 4.9.

Препоръчителна литература

1. Мильов, Й. Основи на военната логистика. С., ВА, 2010.
2. Димитров, М, J1 Димитров, М. Стефанов. Основи на многонационалната логистика. С., ВА, 2010.
3. Тагарев, П. Основи на оперативното, тактическото разузнаване и електронната война. Ч. 1. С., ВА.
4. Тагарев, П. Основи на изграждането и развитието на системата за разузнаване в съвременни условия (учебник). С., ВА, 2008.
5. Тагарев, П. Подготовка и водене на специални операции. Ч. 1. С. ВА, 2007.
6. Тагарев, П. Основи на специалните операции (учебно пособие). С., В А, 2003.
7. Ядрена, химическа и биологична защита в операции на многонационални съвместни оперативни сили (учебно пособие). С., ВА, 2009.
8. Участие на Военновъздушния компонент в съвместни операции С., ВА, 2012.
9. Инженерно осигуряване на операциите, Учебник, ВА, С., 2013.

Програмата е приета от Факултетния съвет на факултет "Национална сигурност и отбрана" с протокол № 59 / 08 . 11 .2016 г.

ДЕКАН НА ФАКУЛТЕТ „НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ И ОТБРАНА
ПОЛКОВНИК ДОЦ. Д. Н.

Заличено на
основание
чл.4 от ЗЗЛД

НЕНО ХРИСТОВ

_____ .2016 г.